

Ibn al-Qayyim over filosofie

De betekenis van filosofie (*falsafa*) is het houden van wijsheid. De oorsprong van het woord filosoof is *filāsūfā* (Oudgrieks: *philosophos* (φιλόσοφος)). Dit betekent het houden van wijsheid. *Filā* (*philos*) betekent liefde en *sūfā* (*sophos*) betekent wijsheid. [...] De bedoeling is dat ‘filosofen’ (*falāsifa*) een algemene term is voor degenen die houden van wijsheid en het prefereren. Deze benaming is in de gewoonte van vele mensen specifiek geworden voor degenen die af zijn geweken van de religies van de profeten, en alleen datgene van mening zijn wat het verstand vereist volgens hun bewering.

Specifieker dan dat: In de gewoonte van de ‘laatkomers’ (*muta’akhhirūn*) is het een benaming voor de volgelingen van Aristoteles. Zij zijn de wandelende filosofen in het specifiek. Zij zijn degenen wiens weg Ibn Sīnā heeft verfijnd, vereenvoudigd en bekrachtigd. Dit is het enige wat de laatkomers van onder de speculatieve theologen (*mutakallimūn*) weten. Zij zijn echter een afwijkende groep onder de filosofen. Hun doctrines zijn één van de vele doctrines van het (filosoferende) volk. Er werd zelfs gezegd dat er onder hen niemand was die de mening aanhing van de oneindigheid van de hemellichamen behalve Aristoteles en zijn aanhangers. Hij is de eerste van wie bekend is dat hij de mening aanhing van de oneindigheid van deze wereld.

De gezaghebbende personen vóór hem hingen de mening aan dat de wereld tot bestaan is gebracht (d.w.z. dat de wereld een begin heeft). Zij bevestigden (het bestaan van) de Schepper en dat Hij afgescheiden is van de wereld, en dat Hij boven de wereld is, en boven de hemelen met Zijn Wezen, zoals de meest geleerde persoon over hun doctrines in zijn tijd heeft verhaald: Abū al-Walīd Ibn Rushd in zijn boek *Manāhij al-adilla*. Hij zei daarin:

‘De uitspraak over de richting (*al-jiha*): Wat betreft deze eigenschap, de aanhangers van de Islamitische wetgeving (*ahl al-sharī‘a*) hebben deze eigenschap altijd, vanaf het begin, bevestigd voor Allah, Verheven is Hij. Daarna kwamen de Mu‘tazila die deze eigenschap ontkenden, vervolgens volgden de latere Ash‘ariyya hen in het ontkennen van deze eigenschap, zoals Abū al-Ma‘ālī en degenen die zijn uitspraak navolgden.’

Tot dat hij (Ibn Rushd) zei:

‘De wetgevingen zijn er allemaal op gebouwd dat Allah boven de hemel is, en dat de Engelen van daaruit neerdalen met de Openbaring aan de profeten. En dat de Boeken geopenbaard zijn uit de hemelen. En dat de hemelreis van de Profeet عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ daar naar toe ging, totdat hij de lotusboom van de uiterste grens (*sidrat al-muntaha*) naderde. Alle wijsgeren zijn het er over eens dat Allah en Zijn Engelen boven de hemel zijn, zoals alle wetgevingen het daar over eens zijn.’¹

¹ Bron: Ibn al-Qayyim, *Ighāthat al-lahfān fī mašāyid al-shayṭān* (Jeddah: Dār ‘Ālam al-Fawā‘id, 1432 AH), 1017-1020. Vertaling: Abū Junayd ‘Īsā al-Hūlandī.